

עדנה פיינרד משוחחת עם שחקן הקולנוע האוסטרי, קלאוס מריה ברנדאוור

האמלט באמריקה

ברנדאוור בתלבושת אוסטרית לא רוצה תפקידי נאצים

כוחו המאגי בהיפנוט אנשים, וערב שריפת הרייכסטאג שמע על כך מפי אחד הנאצים בשעת סיאנס שערך. הוא מיהר לפרסם את הדבר בעיתון כדי לזכות בפירסום חייו, ואז החליטו הנאצים שהוא מרגל והרגו אותו. שוב דמות מן המציאות שתהפוך לפיקציה שנוייה במחלוקת? אסור לחפש את המציאות כאמנות. ברגע

של זיגפריד לנץ, ספינת מיגדלור. והעברתו מגרמניה לאמריקה, צפויים מוקשים רבים. ומאחר שכבר חששתי מתקדימים בנוסח הקלישה של הנבל האירופי המסורתי, מוקש שתפקיד הקברניט הזמין לעצמו, לא רציתי להסתכן. "עברנו במזג אוויר סוער, בלבים, במשך חודשים וחצי על אוניה, ונדמה היה לי שעברנו את הגלים הסוערים ביותר בשלום. פיתאום שמעתי שסקוילימובסקי משמיץ אותי בוונציה. אני לא מבין מדוע. כשאפגוש אותו, אנסה לברר את העניין, אולי היה זה תעלול-פירסום בסגנון אמריקאי?"

קולנוע, כידוע, הוא רק שמץ מתוך קריירה בימתית סוערת שיש לבראנדאוור באוסטריה, מולדתו. כבר כמה שנים שהוא מציג את גירסתו לכל אדם בפסטיבל זאלצבורג וזוכה להצלחה רבה, והאמלט החדש שלו סחף את הביקורת והקופה כאחד והוא מכור מראש לשלושת החודשים הבאים לפחות. גם תפקיד זה קשור באי-הבנות עם בימאי מפורסם, האנס נויפלס. "לפני כמה שנים ערכנו חזרות לקראת ההצגה בתיאטרון שבו עובד נויפלס, הידוע כמודרניסט וחדשן, בהאמבורג. נויפלס דרש ממני לדקלם את המונולוג המפורסם בתחתונים שקופים, כשאני יוצא רק בסופו מתחת לבימה כמעט עירום. זה נראה בעיני כה אידיוטי, עד שכאשר גמרתי את המונולוג, אמרתי "תודה רבה, היה נעים", התלבשתי וחזרתי בו ביום לוויה.

"לפני כשנה, כשהציע לי חברי האנס אולמן לעשות ביחד את האמלט,

טלוויזיה, שבה שיחקתי ושנסבה על נשים מפורסמות של המאה, ביניהן קארן בליכסן. לימים, כשהגעתי לניירובי להסרטה, פגשתי אנשים שהכירו בשעתו את ברור, וכולם זכרו אותו בחיבה כאדם שמעולם לא לקח את החיים ברצינות רבה מדי. חוץ מאשר כמיקרים רציניים כאמת. כמו צייד או פרשיית-אהבים. מה שמאשר את הרושם שלי, שאכן היה אדם ישר, אם כי לא כל מה שעשה היה ראוי להערצה."

מונולוג בתחתונים. תפקידו

מ"פ"סטו" חשף לעיני העולם כישרון אדיר. קולנוע רדל אישר זאת מעבר לכל ספק, שעה שלעולם אל תאמר לא הציג אותו לקולנוע האמריקאי הכלי-כול. בברלין הוא הופיע כשכניסו פרס הביקורת ההוליוודית ומועמדות לפרס האוסקר על תפקיד-מישנה מרתק בזיכרונות מאפריקה. שבו הוא מגלם את ברור פון-בליכסן, בארון שוודי מנוון הנושא לאשה את אהובת-אחיו, שתהפוך לסופרת נודעת, קארן בליכסן, או בשמה הסיפורתי: איזקא רניסן.

בתפקיד ברור פון-בליכסן ב"זיכרונות מאפריקה" לא לשקר לעולם

עם מריל סטריפ ורוברט דפודר ב"זיכרונות מאפריקה" להיות או לא להיות בעל אוסקר

הוא סיפור של תסביך אריפוס. "ממציאות לפיקציה. וריידפנה כבית ועם טיפטיפת מזל זולי גם אוסקר נחמד על תפקיד-מישנה, אבל עיקר מעייניו הקולנועיים מופנים לפרוייקט שהוא יוזם עם בימאיהבת שלי בקולנוע", אישטואו סאבו. "בהתחלה לא חשכנו לעשות טריי לוגיה, אבל היום, אחרי מפיסטו ורדל, כראי לנו להגיד שזו טרילוגיה". הוא מתברר, "אנחנו עובדים על העברת הסיפור האמיתי של תלמיד של פרויד בשם האנסון, שהיה קוסם. הוא ניצל את

הקודם של ברנדאוור כקברניט אוניה בסירתו של יו"י סקוילימובסקי, שטרם הוצג בארץ, פירסם את ברנדאוור בעיקר כמי שעושה בעיות על בימת הצילומים, וסקוילימובסקי טרח להשמיץ אותו בכל ראיון עיתונאי. ברנדאוור בעצמו נהג באכזריות אוסטרית ולא ענה אף על אחת מן ההשמצות: "קראתי בעיתונים שנאמרו עליי דברים רבים לא מהמיאם ביותר. האמת היא, שמראש קבעתי בחוזה את זכותי לווטו על שינויים בתסריט, בעי קר משום שידעתי שבעיבור של הספר

חגורת ההצלחה. קלאוס מריה ברנדאוור, באיון מיוחד, מפליא לשחק אותה. בהיכנסו לחדר, כשי עיתונאית שוודית, בעלת עניין מיוחד ברמות הבארון השוודי" תולה בו עיניים מעריצות, ועיתונאי אירי מבקש ממנו לאיית עכורו את שם הבימאי האוסטרי האחראי להצלחתו הבימתית האחרונה של ברנדאוור על בימת הבורג-תיאטר כהאמלט. הוא מפסיק הכל.

הוא מגיש רגע של הפתעה, ואן, כ'סט'ה רחבה ובעיניים משלחות גיצים של עליצות הוא מעניק לי חיבוק אדיר: "אה, ישראל! לעולם לא אשכח את ביקורי ישראל. עשרת הימים היפים ביותר של חיי איזה נסיון-חיים. אם כישראל הצליחו להבין כך ולאהוב כל-כך את מפיסטו, הרי בשבילי היה זה ההישג האמנותי הגדול ביותר שיכולתי להשיג בתפקיד כלשהו".

מפיסטו לא היה רק תפקיד-חיו בקולנוע. הוא היה גם נקודת-זינוק מסוכנת ביותר. כך התברר יותר מאוחר, כשבאו אליו המוני פניות מהוליווד, אבל, למרבה הצער, כולן הציעו לו תפקידים של נאצים מודקנים. קציני אסאס לשעבר או נבלים בסגנון אירופי, בקיצור, כל מה שברנדאוור מתעב.

הבימאי פולאק היה חגורת-ההצלחה מכל הקלישות האלה, ואמנם גם הבארון פון-בליכסן לא היה ברוח דמות מרכבת במיוחד וסבל גם הוא מקלישות לא מעטות בתסריט, אבל הוא עורר בברנדאוור סימפאטיה מידית, משום שהיה אדם ישר ולא שיקר מעולם.

"למעשה, היכרתי את הבליכסנים כבר ומיזמה. לפחות מתוך סידרת

ברנדאוור ב"מפיסטו" לא רוצה להיראות אידיוטי

שהאמלט הוא האמלט על הבימה, אין זה חשוב אם היה פעם נסיך שכוה ברנמרק או לא היה בכלל. כך גם רדל, כך גם מפיסטו, וכך יהיה גם האנסון."